

ਭੋਜਨ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮ: ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰ

ਲੇਵੀਆਂ 11 ਨਾਲ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਇਕ ਨਵੇਂ ਭਾਗ ਦਾ ਅਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਸੱਤ ਅਧਿਆਇ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਯਾਜਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਨ। ਅਧਿਆਇ 8 ਤੋਂ 10 ਯਾਜਕਾਈ ਦੇ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ। ਅਧਿਆਇ 10 ਯਹੋਵਾਹ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਦੋ ਯਾਜਕਾਂ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ‘ਓਪਰੀ ਧੂਪ’ ਪੁਛਾਈ ਸੀ। ਅਧਿਆਇ 11 ਤੋਂ 15 ਵਿਚ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਇ 11 ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜੀਉਂਦੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 12 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਜਣਨ ਨਾਲ ਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅਧਿਆਇ 13 ਅਤੇ 14 ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੇ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ‘ਕੋੜ੍ਹ’ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ‘ਕੋੜ੍ਹ’ ਨਾਲ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਅਧਿਆਇ 15 ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਸਾਵ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋਏ ਆਦਮੀ ਜਾਂ ਔਰਤ ਲਈ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਲੇਵੀਆਂ 11 ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਵਿਸ਼ਾ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਠਕ ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 10 ਵਿਚ ਯਾਜਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ‘ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਅਪਿਵੱਤ੍ਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭੇਦ’ ਰੱਖਣਾ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ (10:10)। ਅਧਿਆਇ 11 ਤੋਂ 15 ਨੂੰ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਾਜਕਾਂ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ‘ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ’ ਵਿਚਕਾਰ ਫ਼ਰਕ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਲਈ ਕੀ ਸਿਖਾਉਣਾ ਸੀ।

ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਥਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਅਹਿਮ ਲੱਗਿਆ। ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਕੀ ਆਖਿਆ; ਉਹਦੇ ਬਾਅਦ ਪਾਠਕ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਇਹ ਕਿਉਂ ਆਖਿਆ।

ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰਾਂ, ਪੰਛੀਆਂ, ਮੱਛੀਆਂ ਅਤੇ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਿ ਕੋਈ ਅਸ਼ੁੱਧ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਦੱਸਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖ਼ੁਦਾ ਇਹ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕੀ ਖਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਕੀ

ਖਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ (11:46, 47)।

ਭੋਜਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ (11:1-23)

ਸ਼੍ਰੇਣੀ 1: ਪਸ਼ੂ (11:1-8)

¹ਤਾਂ ਯਹੋਵਾਹ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ²ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨਾਲ ਬੋਲੋ ਕਿ ਸਭਨਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪਸ਼ੂ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਣ ਜੋਗ ਹਨ ਸੋ ਏਹ ਹਨ ³ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਸ ਦਾ ਸੁੰਬ ਪਾਟਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਦੁਸੁੰਬਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਗਾਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਸਾਂ ਖਾਣਾ ⁴ਤਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਉਗਾਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਯਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁੰਬ ਪਾਟਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਹ ਤੁਸਾਂ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ, ਉਠ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਗਾਲੀ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਸੁੰਬ ਨਹੀਂ ਪਾਟਾ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸੁੱਧ ਹੈ ⁵ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਚੂਹਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਗਾਲੀ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਸੁੰਬ ਨਹੀਂ ਪਾਟਾ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸੁੱਧ ਹੈ ⁶ਅਤੇ ਸਹਿਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਗਾਲੀ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਸੁੰਬ ਨਹੀਂ ਪਾਟਾ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸੁੱਧ ਹੈ ⁷ਅਤੇ ਸੂਰ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਸੁੰਬ ਪਾਟਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਸੁੰਬਾ ਭੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਭੀ ਉਗਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸੁੱਧ ਹੈ ⁸ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਸ ਤੋਂ ਤੁਸਾਂ ਨਾ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥ ਨੂੰ ਤੁਸਾਂ ਛੋਹਣਾ, ਓਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸੁੱਧ ਹਨ।

ਸੁੱਧਤਾ ਸਬੰਧੀ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਅਰੰਭ ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸੁੱਧ ਜਾਨਵਰਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।¹

ਆਇਤ 1. ਇਸ ਵਚਨ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੂਸਾ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਹਾਰੂਨ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਯਹੋਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 2, 3. ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ‘ਸੁੱਧ’ ਅਤੇ ‘ਅਸੁੱਧ’ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿੱਛੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਉਤਪਤ 7:2, 3, 8; 8:20), ਪਰ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤਕ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਨਵਰ ਸੁੱਧ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਦੱਸਦਿਆਂ ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ: ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ; ਭਾਵ ਸਿਰਫ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ‘ਸੁੱਧ’ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੋ ਗੁਣ ਸਨ ਦੁਸੁੰਬਾ ਅਤੇ ਉਗਾਲੀ ਕਰਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿਚ ਹਿਰਣ ਅਤੇ ਨੀਲ ਗਾਂ ਵਰਗੇ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਸ਼ੂ-ਧਨ, ਭੇਡਾਂ ਅਤੇ ਬੱਕਰੀਆਂ ਸੁੱਧ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਸਨ।

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 14 ਵੀਂ ਲੇਵੀਆਂ 11 ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸੁੱਧ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਬਲਦ, ਭੇਡ, ਬੱਕਰੀ, ਹਿਰਣ, ਚਿਕਾਰਾ, ਲਾਲ ਹਿਰਣ, ਬਣ ਬੱਕਰਾ, ਸਾਂਘਰ, ਜੰਗਲੀ ਸਾਣ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਭੇਡ’ ਖਾਧੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 14:4, 5)।

ਆਇਤਾਂ 4-7. ਵਚਨ ਇਹ ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਕੁਝ ਜਾਨਵਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਸੁੱਧ ਕਿਉਂ ਸਨ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ

ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਖਾਧੇ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕੋ ਗੁਣ ਹੋਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਬਾਈਬਲ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰ ਖ਼ਾਸ ਜਾਨਵਰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਕਿਉਂ ਸਨ: ਉਠ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਦਾ ਸੁੰਬ ਪਾਟਾ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ (11:4); ਪਹਾੜੀ ਚੂਹਾ,² ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸਦਾ ਸੁੰਬ ਪਾਟਾ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ (11:5); ਸਹਿਆ³ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਸੁੰਬ ਪਾਟਾ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ (11:6); ਸੂਰ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਉਗਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ (11:7)।

ਆਇਤ 8. ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ [ਅਸ਼ੁੱਧ] ਮਾਸ ਤੋਂ ਤੁਸਾਂ ਨਾ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥ ਨੂੰ ਤੁਸਾਂ ਫ਼ੋਹਣਾ, ਓਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹਨ: (1) ਸ਼ੁਰੂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿ ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਸ ਤੋਂ ਤੁਸਾਂ ਨਾ ਖਾਣਾ’ ਦਸ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਨਿਯਮਾਂ ਵਾਂਗ ਸੰਪੂਰਣ ਰੂਪ ਵਿਚ (ਜਿਵੇਂ ‘ਤੂੰ ਜਨਾਹ ਨਾ ਕਰੀਂ’) ਕਈ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਖ਼ੁਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਸੀ। (2) ਕਿਸੇ ਜੀਉਂਦੇ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਛੂਹ ਲੈਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਭਰਿਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। (ਜੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਸਰਾਏਲੀ ਲੋਕ ਉਠਾ,⁴ ਘੋੜਿਆਂ ਜਾਂ ਖੋਤਿਆਂ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਨਾ ਕਰਦੇ।) ਪਰ ਕਿਸੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਛੂਹਣਾ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।⁵

ਸ਼੍ਰੇਣੀ 2: ਮੱਛੀਆਂ (11:9-12)

^੧ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਤੁਸਾਂ ਖਾਣੇ ਸੋ ਏਹ ਹਨ, ਪਾਣੀਆਂ, ਸਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਅਤੇ ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੰਭ ਅਤੇ ਫ਼ਿਲਕੇ ਹੋਣ ਓਹ ਤੁਸਾਂ ਖਾਣੇ ¹⁰ਅਤੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਅਤੇ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਓਹ ਸੱਭੇ ਜੋ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੰਭ ਅਤੇ ਫ਼ਿਲਕੇ ਨਾ ਹੋਣ ਓਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾੜੇ ਲੱਗਣ ¹¹ਓਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਾੜੇ ਲੱਗਣ, ਤੁਸਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਸ ਨਾ ਖਾਣਾ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥ ਭੀ ਮਾੜੀ ਜਾਣਨੀ ¹²ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੰਭ ਅਤੇ ਫ਼ਿਲਕੇ ਨਾ ਹੋਣ ਓਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾੜੇ ਲੱਗਣ।

ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਅੱਗੇ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਮੱਛੀਆਂ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਦੱਸਿਆ।

ਆਇਤ 9. ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਖ਼ੁਬੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ ਉਵੇਂ ਹੀ ਮੱਛੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ੁੱਧ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖਾਧੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਖ਼ੁਬੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੰਭ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫ਼ਿਲਕੇ ਵੀ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਇਹ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧ ਵਾਲੇ ਜੀਵ (ਭਾਵ ਘੋਰੇ, ਕੇਕੜੇ ਕਸਤੂਰੇ ਆਦਿ) ਅਤੇ ਬਾਮ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਆਰ. ਲੇਅਰ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਛੀਆਂ ਉਹ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਤਰ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਦ ਕਿ ਅਸ਼ੁੱਧ ਮੱਛੀਆਂ ਗਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ।^੧ ਜੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਅੱਜ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕਰੈਪੀ (ਅਮਰੀਕੀ ਦਰਿਆਈ ਮੱਛੀ), ਬ੍ਰੀਮ (ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੀਲਾ ਭਾ ਮਾਰਦੀ ਮੱਛੀ) ਬਾਸ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਉਟ ਮੱਛੀ ਖਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਕੈਟ ਫਿਸ਼ ਜਾਂ ਸ਼ਾਰਕ ਨਹੀਂ ਖਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂ ਜੋ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੱਛੀਆਂ ਵਿਚ ਫ਼ਿਲਕੇ ਜਾਂ ਚਾਨੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਆਇਤਾਂ 10-12. ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਜਿਸ ਦੇ ਖੰਭ ਅਤੇ ਫ਼ਿਲਕੇ ਨਾ ਹੋਣ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸੀ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮਾੜੇ, ਬਲਕਿ ਜ਼ਰੂਰ ਮਾੜੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਅਸ਼ੁੱਧ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਾਂਗ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਮਾਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ

ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮਾੜੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਭ ਭੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੇਣੀ 3: ਪੰਛੀ (11:13-19)

¹³ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਤੁਸਾਂ ਮਾੜੇ ਸਮਝਣੇ ਸੋ ਏਹ ਹਨ, ਏਹ ਨਾ ਖਾਧੇ ਜਾਣ, ਏਹ ਮਾੜੇ ਹਨ, ਉਕਾਬ ਅਤੇ ਮੁਰਾਰੀ ਅਤੇ ਮੱਛੀਮਾਰ ¹⁴ਅਤੇ ਇੱਲ ਅਤੇ ਗਿਰਝ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ¹⁵ਸੱਭੇ ਕਾਉਂ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ¹⁶ਅਤੇ ਸੁਤਰ ਮੁਰਗ ਅਤੇ ਕਲਪੇਚਕ ਅਤੇ ਕੋਇਲ ਅਤੇ ਬਾਜ ਆਪਣੀ ਜਾਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ¹⁷ਅਤੇ ਚੁਗਲ ਅਤੇ ਜਲ ਕਾਉਂ ਅਤੇ ਬੋਜਾ ¹⁸ਅਤੇ ਰਾਜਹੰਸ ਅਤੇ ਹਵਾਸਿਲ ਅਤੇ ਆਰਗਲ ¹⁹ਅਤੇ ਲਮਢੀਂਗ ਅਤੇ ਬਗਲਾ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਟਟੀਹਰੀ ਅਤੇ ਚਾਮਚਿੱਠੀ।

ਅੱਗੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਪੰਛੀ ਵੀ ਅਸੁੱਧ ਸਨ।

ਆਇਤਾਂ 13-19. ਪੰਛੀਆਂ ਵਿਚਲੀ ਅਸੁੱਧਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਸੁੱਧ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਫ਼ਹਰਿਸਤ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸਮਝੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਾਰਣ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਪੰਛੀ ਸੁੱਧ ਕਿਉਂ ਸਨ ਜਦ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਅਸੁੱਧ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਸੁੱਧ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੀਹ ਕਿਸਮਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫ਼ਹਰਿਸਤ ਵਿਚਲੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਸਾਂਝਾ ਗੁਣ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ‘ਮਾਸਖੋਰੇ’ ਸਨ। ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਜੀਵ ਜੰਤੂ (ਗਿਰਝ; 11:13), ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ (ਬਾਜ ਅਤੇ ਕਲਪੇਚਕ; 11:14, 16), ਅਤੇ ਮੱਛੀਆਂ (ਬਗਲਾ; 11:19) ਸਨ। ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ਚਾਰ ਵਾਰ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਦੱਸ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜੇ ਗਏ ਹਨ (11:14, 15, 16, 19)। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਇਸ ਕਰਕੇ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਪੰਛੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਅਸੁੱਧ ਮੰਨੀਆ ਜਾਣ।

ਚਾਮਚਿੱਠੀ ਜੋ ਇਸ ਫ਼ਹਰਿਸਤ ਵਿਚ ਹੈ (11:19), ਪੰਛੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਥਣਧਾਰੀ ਜੀਵ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਵਚਨ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੁੱਧਤਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਚਾਮਚਿੱਠੀਆਂ (ਚਮਗਾਦੜਾਂ) ਵਿਚ ਪੰਛੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੋਰਨਾਂ ਜੀਵਾਂ ਵਾਂਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਵਚਨ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। CEV ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ, ‘ਉਕਾਬ, ਗਿਰਝਾਂ, ਸਿਕਰੇ, ਕਾਂ, ਬਾਜ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਚਿੜੀਆਂ, ਪੈਲਿਕਨ, ਲਮਢੀਂਗ, ਬਗਲੇ, ਟਟੀਹਰੀਆਂ ਅਤੇ ਚਮਗਾਦੜ’ ਵੀ ਘਿਨਾਉਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ (11:13-19)।

ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਫ਼ਹਰਿਸਤ ਵਿਚ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਹ ਸੁੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਧਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਫ਼ਹਰਿਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਘੁੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕਬੂਤਰ ਗਾਇਬ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਈ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੇਣੀ 4: ਖੰਭਾਂ ਵਾਲੇ ਕੀੜੇ (11:20-23)

²⁰ਸੱਭੇ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ ਜੋ ਉੱਡਦੇ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਚੌਰਾਂ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾੜੇ

ਲੱਗਣ ²¹ਤਾਂ ਵੀ ਸਭਨਾਂ ਉੱਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਚਹੁੰਵਾਂ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਟੱਪਣ ਲਈ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਉਤਾਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਹਨ ਤੁਸਾਂ ਇਹ ਖਾਣਾ ²²ਹਾਂ, ਤੁਸਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖਾਣਾ, ਮੱਕੜੀ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਰੋਡਾ ਮੱਕੜੀ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਗਭਰੇਲਾ ਅਤੇ ਟਿੱਡੀ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ²³ਪਰ ਹੋਰ ਉੱਡਣ ਵਾਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪੈਰ ਹਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾੜੇ ਲੱਗਣ।

ਆਧੁਨਿਕ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਫ਼ਰਕ ਭਾਵੇਂ ਅਜੀਬ ਲੱਗੇ ਪਰ ਇਹ ਨਿਯਮ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਕੀੜਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੀ ਫ਼ਰਕ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਇਤ 20. ਫੇਰ, ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਨਿਯਮ ਦੱਸਦਿਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ: ਸੱਭੇ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ ਜੋ ਉੱਡਦੇ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਚੌਹਾਂ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾੜੇ ਲੱਗਣ। ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ “ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ ਜੋ ਉੱਡਦੇ ਵੀ ਹਨ” (ਅਤੇ ਆਇਤਾਂ 21 ਅਤੇ 23 ਵਿਚ) ਮੂਲ ਵਿਚ “ਖੰਭਾਂ ਵਾਲੇ ਝੁੰਡ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਲਾਂ” ਹੈ। ਕੀੜੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 21, 22. ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਉੱਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਖਾਧੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ (“ਸ਼ੁੱਧ” ਕੀੜੇ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੱਕੜੀ, ਰੋਡਾ ਮੱਕੜੀ, ਗਭਰੇਲਾ ਅਤੇ ਟਿੱਡੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। “ਰੋਡਾ ਮੱਕੜੀ” ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੁਝ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਵਿਚ “ਗੰਜੀ ਟਿੱਡੀ” ਹੈ (NRSV; ESV)। REB ਵਿਚ ਚਾਰਾਂ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਟਿੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: “ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੁਸਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਟਿੱਡੀ, ਲੰਮੇ ਸਿਰ ਵਾਲੀ ਟਿੱਡੀ ਦੀ ਹਰ ਕਿਸਮ, ਹਰੀ ਟਿੱਡੀ ਦੀ ਹਰ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਟਿੱਡੀ ਦੀ ਹਰ ਕਿਸਮ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।”

ਪਾਠਕ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, “ਟਿੱਡੀਆਂ, ਜਾਂ ਬੀਡੇ, ਜਾਂ ਟਿੱਡੇ ਕੌਣ ਖਾਊ?” ਅਸਲ ਵਿਚ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਕੀੜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਖਾਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੂਹੰਨਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਖ਼ੁਰਾਕ “ਟਿੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਬਣ ਦਾ ਸ਼ਹਿਦਾ” ਸੀ (ਮੱਤੀ 3:4)। ਆਰ. ਕੇ. ਹੈਰਿਸਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, “ਟਿੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨੇੜਲੇ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਖਾਧਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਖ਼ਰੀ ਮਹਾਨ ਅਸੂਰੀ ਰਾਜੇ ਅਸ਼ਰਵਬਣਪਾਲ (ਲਗਭਗ 669-627 ਈ.ਪੂ.) ਦੀ ਸ਼ਾਹੀ ਦਾਅਵਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਲਈ ਸੀਖਾਂ ਉੱਤੇ ਟਿੱਡੀਆਂ ਲਿਆਉਂਦੇ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।”⁷

ਆਇਤ 23. ਇਹ ਪੈਰਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੱਸਣ ਨਾਲ ਭਾਵ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਕੀੜੇ ਖ਼ਾਸਕਰ ਹੋਰ ਉੱਡਣ ਵਾਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪੈਰ ਹਨ ਖਾਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸਨ।

ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਭੋਜਨਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸ਼ੁੱਧ ਭੋਜਨ ਦਾ ਖਾਣਾ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਅਸ਼ੁੱਧ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਨਾਲ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਲਈ ਫੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।⁸

ਛੂਤ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ (11:24-40)

ਇਸ ਵਚਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੁਣ ਖਾਧੇ ਜਾਂ ਨਾ ਖਾਧੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ

ਦੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋਣ ਦੇ ਢੰਗ ਵੱਲ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (1) ਮਰੇ ਹੋਏ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੂਹਣਾ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। (2) ਉਸ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋ ਕੇ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਦੇਣਾ ਸੀ। (3) ਮੁਰਦਾ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਨਾਲ (11:24-28)

²⁴ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋਵੋਗੇ, ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥ ਨੂੰ ਛੂਹੇ ਸੋ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਰਹੇ
²⁵ਅਤੇ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥ ਦਾ ਕੁਝ ਚੁੱਕੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਧੋ ਸੁੱਟੇ ਅਤੇ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਰਹੇ
²⁶ਸਭਨਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਲੋਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੰਬ ਪਾਟੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦੁਸੁੰਬੇ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਉਗਾਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਹੇ ਸੋ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋਵੇ ²⁷ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਰਕਾਰ ਦੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਚਹੁੰਦਾਂ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਿਆਂ ਪਰਨੇ ਤੁਰਦੇ ਹਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥ ਨੂੰ ਛੋਹੇ ਸੋ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਰਹੇ ²⁸ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥ ਨੂੰ ਚੁੱਕੇ ਸੋ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਧੋ ਸੁੱਟੇ ਅਤੇ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਰਹੇ। ਏਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹਨ।

ਆਇਤਾਂ 24, 25. ਇਹ ਆਇਤਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੁਰਦਾ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਨਾਲ ਆਦਮੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋਵੋਗੇ ਦਾ ਅਰਥ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ 11:3-23 ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਸਾਰੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜੀਵ ਭਾਵ ਜਾਨਵਰ, ਮੱਛੀਆਂ, ਅਤੇ ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਖੰਭਦਾਰ ਕੀੜੇ ਹਨ। ‘‘ਤੁਸੀਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋਵੋਗੇ’’ ਵਾਕ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਵਾਕ ਖੰਡ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸਿਰਫ਼ ਤਦ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥ ਦਾ ਕੁਝ ਚੁੱਕੇ। ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੱਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਫ਼ਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਸਿਰਫ਼ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾ ਦਵੇ, ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਕੱਪੜੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣੇ ਸਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਧੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਦੋਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਗੰਦਗੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ ਜੇ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣੀ। ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਰਾਹ ਵੇਖਣੀ ਜਾਂ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਰਹਿਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਸ਼ੁੱਧ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਡੇਰੇ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਵੜ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਕੁਝ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਧੋਣ ਅਤੇ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਤਾਂ ਹੈ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਰਸਮੀ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਨਾਮਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤਕ ਉਸ ਨੇ ਵਿਭਚਾਰ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ, ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਉਹਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੌਤ ਸੀ।

ਆਇਤ 26. ਇਹ ਆਇਤ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੋਈ ਲਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਜਿਹੜਾ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਛੂਹ ਲਵੇ (ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਖੂਬੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨਾ ਹੋਵੇ) ਉਹ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਨਿਯਮ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 27, 28. ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਕਰ ਸਕਦੀ

ਸੀ ਉਹ ਪੰਜਿਆਂ ਪਰਨੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਲੱਤਾਂ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕੁੱਤੇ, ਸ਼ੇਰ, ਰਿੱਛ ਆਦਿ। ਹੋਰਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਾਂਗ, ਅਜਿਹੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣਾ ਅਸੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥ ਨੂੰ ਛੂਹਣਾ ਜਾਂ ਹੱਥ ਲਾਉਣਾ ਅਸੁੱਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਸੁੱਧਤਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਆਦਾਮੀ ਦੇ ਲੀੜੇ ਧੋਣਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਪਿਸਰਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਸੁੱਧ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਾਲ (11:29-38)

²⁹ਅਤੇ ਪਿਸਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਜਿਹੜੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪਿਸਰਦੇ ਹਨ, ਏਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸੁੱਧ ਹੋਣ, ਛਛੁੰਦਰ ਅਤੇ ਚੂਹਾ ਅਤੇ ਗੌਹ ਉਸ ਦੀ ਜਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ³⁰ਅਤੇ ਵਰਲ ਅਤੇ ਹਰਜੂਨ ਅਤੇ ਕਿਰਲੀ ਅਤੇ ਅਜਾਤ ਅਤੇ ਗਿਰਗਿਟ ³¹ਸਭਨਾਂ ਪਿਸਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਏਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸੁੱਧ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੋਇਆਂ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਛੋਹੇ ਸੋ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਅਸੁੱਧ ਰਹੇ ³²ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਸਤ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਮਰ ਕੇ ਡਿੱਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵਸਤ ਅਸੁੱਧ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਲੱਕੜ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਲੀੜਾ, ਭਾਵੇਂ ਚੰਮ, ਭਾਵੇਂ ਤੱਪੜ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਹਾਕੂ ਭਾਂਡਾ ਜੋ ਵਰਤਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਧਰਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਅਸੁੱਧ ਰਹੇ, ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਵੇ ³³ਅਤੇ ਸੱਭੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਡਿੱਗ ਪਵੇ ਜੋ ਕੁਝ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸੋ ਅਸੁੱਧ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਂਡਾ ਭੰਨਿਆ ਜਾਏ ³⁴ਸਾਰਾ ਭੋਜਨ ਜੋ ਖਾਧਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਪੈ ਜਾਏ ਅਪਵਿੱਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜੋ ਪੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ³⁵ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥ ਤੋਂ ਜਿਸ ਵਸਤ ਤੇ ਕੁਝ ਪੈ ਜਾਏ, ਉਹ ਅਸੁੱਧ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਤੰਦੂਰ, ਭਾਵੇਂ ਚੁੱਲੇ, ਓਹ ਭੰਨੇ ਜਾਣ ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਹ ਅਸੁੱਧ ਹਨ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਅਸੁੱਧ ਠਹਿਰਨ ³⁶ਤਾਂ ਵੀ ਬਾਉਲੀ ਯਾ ਸੋਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਵੇ ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥ ਨੂੰ ਛੋਹੇ ਸੋ ਅਸੁੱਧ ਹੋਵੇ ³⁷ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥ ਤੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਕਿਸੇ ਬੀਜਣ ਦੇ ਬੀ ਉੱਤੇ ਪੈ ਜਾਏ ਉਹ ਸ਼ੁੱਧ ਰਹੇਗਾ ³⁸ਪਰ ਜੇ ਕਦੀ ਉਹ ਬੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਭੇਵਿਆ ਜਾਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥ ਤੋਂ ਕੁਝ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪੈ ਜਾਏ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਅਸੁੱਧ ਹੋਵੇ।

ਵਚਨ ਦੇ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ‘ਪਿਸਰਣ ਵਾਲੇ’ (‘ਰਿੜ੍ਹਣ ਵਾਲੇ’; KJV) ਅਸੁੱਧ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਆਇਤ 42 ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ‘ਜਿਹੜਾ ਢਿੱਡ ਪਰਨੇ ਪਿਸਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਚਹੁੰਵਾਂ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਸਭਨਾਂ ਪਿਸਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪਿਸਰਦੇ ਹਨ, ਪੈਰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।’⁹

ਆਇਤਾਂ 29, 30. ਬਾਈਬਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਸਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਭਾਵ ਛਛੁੰਦਰ ਅਤੇ ਚੂਹਾ ਅਤੇ ਗੌਹ ਉਸ ਦੀ ਜਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਵਰਲ ਅਤੇ ਹਰਜੂਨ ਅਤੇ ਕਿਰਲੀ ਅਤੇ ਅਜਾਤ ਅਤੇ ਗਿਰਗਿਟ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਹੈ। NIV ਵਿਚ ਹੈ ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਨਵਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਅਸੁੱਧ ਹਨ: ਛਛੁੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਿਰਲੀ, ਕੋੜ੍ਹ-ਕਿਰਲੀ, ਕਿਰਲਾ, ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਕਿਰਲੀ, ਛੋਟੀ ਕਿਰਲੀ, ਅਤੇ ਗਿਰਗਿਟ।’ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਅਸੁੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਖਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਆਇਤ 31. ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਫੇਰ ਇਕ ਜਾਣਿਆ ਪਛਾਣਿਆ ਵਿਸ਼ਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸੁੱਧ ਪਿਸਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੂਹ ਲਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਅਸੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਇਤ 32. ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਰਦਾ ਪਿਸਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਅਸੁੱਧਤਾ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਾਂ

ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ ਬਲਕਿ ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਲੱਕੜ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਲੀੜਾ, ਭਾਵੇਂ ਚੰਮ, ਭਾਵੇਂ ਤੱਪੜ, ਜਿਸ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਲਗ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੁੱਧ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਨੂੰ ਧੋਤਾ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਅਸੁੱਧ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਆਇਤ 33. ਜੇ ਕੋਈ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੀ ਮੁਰਦਾ ਚੀਜ਼ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਲੱਗੇ ਉਹ ਅਸੁੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਂਡਾ ਭੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਧੋਣ ਨਾਲ ਅਸੁੱਧਤਾ ਦੀ ਮਲੀਨਤਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿਚ ਮੁਸਾਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਭਾਂਡੇ ਨੂੰ ਭੰਨੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਿਵਾਇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਵੇਖੋ 6:28)।

ਆਇਤ 34. ਭੋਜਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦਾ ਉਹ ਅਪਵਿੱਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਸੰਪਰਕ ਨਾਲ ਸਭ ਕੁਝ ਜੋ ਪੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੁੱਧ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਹ ਆਇਤ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੁੱਧ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨਾਲ ਗੰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਂਡੇ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਅਸੁੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਭਾਂਡੇ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਲੱਗਾ ਭੋਜਨ ਵੀ ਅਸੁੱਧ ਹੋ ਗਿਆ।

ਆਇਤਾਂ 35-38. ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੁੱਧ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਈ ਖ਼ਾਸ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ।

ਸਵਾਲ: ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸੁੱਧ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਲੋਥ ਜਾਂ ਲੋਥ ਤੋਂ ਤੰਦੂਰ ਭਾਵੇਂ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਉੱਤੇ ਡਿੱਗ ਪਵੇ ਤਾਂ?

11:35 ਤੋਂ ਜਵਾਬ: ਤੰਦੂਰ ਜਾਂ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਭਾਵੇਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਗੱਡਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਭੰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਸਵਾਲ: ਜੇ ਕਿਸੇ ਅਸੁੱਧ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਲੋਥ ਕਿਸੇ ਬਾਉਲੀ ਜਾਂ ਸੋਤੇ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੂਹ ਜਾਵੇ? ਭਲਾ ਉਹ ਬਾਉਲੀ ਜਾਂ ਸੋਤਾ ਅਸੁੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਨਕਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ?

11:36 ਤੋਂ ਜਵਾਬ: ਨਹੀਂ, ਬਾਉਲੀ ਜਾਂ ਸੋਤੇ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਸੁੱਧ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਨਾਲ ਅਸੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਸੁੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬਾਉਲੀ ਜਾਂ ਸੋਤੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਲਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਜਾਣਾ ਸੀ।¹⁰

ਸਵਾਲ: ਜੇ ਅਸੁੱਧ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਲੋਥ ਤੋਂ ਬੀ ਨਾਲ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਬੀਜਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ? ਭਲਾ ਉਹ ਬੀ ਅਸੁੱਧ ਹੋ ਗਿਆ? ਭਲਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ?

11:37, 38 ਤੋਂ ਜਵਾਬ: ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬੀ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਅਸੁੱਧ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਛੋਹਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੀਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਅਸੁੱਧ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਲੱਗੀ, ਜਾਂ ਅਸੁੱਧ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੁੱਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਾਲ (11:39, 40)

³⁹ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਪਸ਼ੂ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਣ ਜੋਗ ਹੈ ਮਰ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਦੀ ਲੋਥ ਨੂੰ ਛੋਹੇ ਸੋ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਰਹੇ ⁴⁰ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਦੀ ਲੋਥ ਤੋਂ ਕੁਝ ਖਾਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਧੋ ਸੁੱਟੋ ਅਤੇ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਰਹੇ ਉਹ ਭੀ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਦੀ ਲੋਥ ਨੂੰ ਚੁੱਕੇ ਸੋ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਧੋ ਸੁੱਟੋ ਅਤੇ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਰਹੇ।

ਆਇਤਾਂ 39, 40. ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਇਹ ਚਰਚਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲਾ ਆਖਰੀ ਮਾਮਲਾ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਖਾਣ ਜੋਗ ਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਨਵਰ ਜਿਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਖਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਬਲਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਰਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਹਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ‘‘ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ’’ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ, ਉਸ ਦੀ ਲੋਥ ਤੋਂ ਕੁਝ ਖਾਣਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਚੁੱਕਣਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਲਈ ਹੁਕਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸ਼ੁੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਧੋ ਕੇ ਸੰਧਿਆ ਤੋੜੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਰਹੇ।

ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਣ: ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ (11:41-45)

⁴¹ਅਤੇ ਸੱਭੇ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ ਜਿਹੜੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਘਿਸਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਮਾੜੇ ਠਹਿਰਨ, ਏਹ ਖਾਧੇ ਨਾ ਜਾਣ ⁴²ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਡ ਪਰਨੇ ਘਿਸਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਚਹੁਵਾਂ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਸਭਨਾਂ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਘਿਸਰਦੇ ਹਨ, ਪੈਰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸਾਂ ਨਾ ਖਾਣਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਹ ਮਾੜੇ ਹਨ ⁴³ਕਿਸੇ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਜੋ ਘਿਸਰਦਾ ਹੈ ਤੁਸਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਨਾ ਬਣਾਉਣਾ, ਨਾ ਤੁਸਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਬਣਾਉਣਾ ਭਈ ਤੁਸਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਓ ⁴⁴ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹਾਂ, ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਤੁਸਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਬਣਨਾ, ਮੈਂ ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਂ, ਨਾ ਤੁਸਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਜੋ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਘਿਸਰਦਾ ਹੈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ⁴⁵ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਬਣਨ ਲਈ ਓਹੋ ਯਹੋਵਾਹ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਸਰ ਦੇ ਦੇਸੇਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਵੋ, ਮੈਂ ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਂ।

ਆਇਤਾਂ 41-43. ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚਲੇ ਨਿਯਮ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸੀ, ਖਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਮਾੜੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ‘‘ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ’’ ਜੀਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਜਾਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 44, 45. ਉਹ ਨਿਯਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀਆਂ ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਗੱਲ ਆਖ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਤਰਕ ਇਹ ਸੀ: (1) ‘‘ਮੈਂ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਂ’’; (2) ‘‘ਤੁਸਾਂ [ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ] ਪਵਿੱਤਰ ਬਣਨਾ, ਮੈਂ ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਂ’’; (3) ‘‘ਪਵਿੱਤਰ ਬਣਨ ਲਈ, ਤੁਸਾਂ [ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ] ਸ਼ੁੱਧਤਾ

ਸਬੰਧੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ; ਤੁਸੀਂ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ!''
 ਆਇਤਾਂ 44 ਅਤੇ 45 ਕਿਆਸਟਿਕ (ਯੂਨਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟੇ ਰੁਖ਼ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ABBA-ਅਨੁਵਾਦਕ) ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ:

- A1: ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹਾਂ, ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਤੁਸਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਬਣਨਾ, ਮੈਂ ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਂ।
 B: ਨਾ ਤੁਸਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਜੋ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਘਿਸਰਦਾ ਹੈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਨਾ।
 A2: ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਬਣਨ ਲਈ ਓਹੋ ਯਹੋਵਾਹ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਸਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ੋਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਵੋ, ਮੈਂ ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਆਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਆਜ਼ਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਣ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਉਸ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਵਾਕ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਦਾ ਕਾਰਣ ਦੋ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ – ਇਕ ਵਾਰ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਯਹੋਵਾਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣਾ, ਅਲਹਿਦਾ ਹੋਣਾ, ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਿਸਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ 'ਅਸ਼ੁੱਧ' ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਕੇ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਇਕ ਸਮੀਖਿਆ (11:46, 47)

ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਚੰਗੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਬਾਰੇ ਜਿਹੜੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਇਹ ਭਾਗ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਸਮੀਖਿਆ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

⁴⁶ਪਸ਼ੂ ਅਤੇ ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਸੱਭੇ ਜੀਵ ਜੋ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਭੇ ਜੀਵ ਜੋ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਘਿਸਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਬਿਵਸਥਾ ਹੈ ⁴⁷ਭਈ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਨੂੰ ਸਿਆਣਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪਸ਼ੂ ਜੋ ਖਾਣ ਜੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਸ਼ੂ ਜੋ ਖਾਣ ਜੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 46, 47. ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਸ਼ੁੱਧ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਅਸ਼ੁੱਧ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਫ਼ਰਕ ਆਪ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਖਾਣ ਯੋਗ (ਸ਼ੁੱਧ ਜੀਵ ਜੰਤੂ) ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਖਾਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ (ਅਸ਼ੁੱਧ ਜੀਵ ਜੰਤੂ) ਸਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਾਪੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜੀ ਜੰਤੂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋਣ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਧੋਤੇ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਤਕ ਉਡੀਕ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਅਧਿਆਇ 11 ਵਿਚਲੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਣ

ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਨਵਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਵਾਲ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹੈ?

ਕਈ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸੁਝਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ: (1) ਸ਼ਾਇਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁੱਤਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕੁਝ ਰੀਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। (2) ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਕਸਦ ਇਹ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਇਹੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਯਹੂਦੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋਰਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ, ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਖਾਸ ਭੋਜਨ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਸੀ। (3) ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਿਸ ਦੀ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਆਮ ਬੇਹਤਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਫੈਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਤੋਂ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਕੀਟਾਣੂਆਂ ਅਤੇ ਲਾਗ ਵਾਲੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੂਚ 15:26 ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਰੀਝ ਨਾਲ ਯਹੋਵਾਹ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣੋਗੇ ਅਰ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਭਲਾ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਕਰੋਗੇ ਅਰ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਨ ਲਾਓਗੇ ਅਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨੋਗੇ ਤਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਮੈਂ ਮਿਸਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਾਈਆਂ ਹਨ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਪਾਵਾਂਗਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਰੋਇਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਾਂ¹¹

ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ 11:41-45 ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਖੁਦਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਉਸ ਦੇ ‘ਕਿਉ?’ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ।¹² ਇੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਉਸਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਗੰਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ। ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕ ਬਣਨ, ਜਾਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਜੇ ਕਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਵੀ ਸਮਝ ਸਕੀਏ ਤਾਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪੱਕਾ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੇਵੀਆਂ 11-15 ਵਿਚਲੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੀ ਸੀ।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ (ਅਧਿਆਇ 11)

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਇਕ ਮਕਸਦ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਭਲਿਆਈ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਬੇਹਤਰ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਮਾਣ ਸਕਣ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਾਂਗ ਜਿਹੜੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਕੁਲੱਸੀਆਂ 2: 14)। ਹੁਣ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ (ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉੱਤੇ) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਚੰਗੀ ਹਦਾਇਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲੇਵੀਆਂ 11-15 ਵਿਚਲੇ ‘‘ਤੰਦਰੁਸਤ’’ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸੰਕੇਤ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਕਿਹੜੀ ਸਲਾਹ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਆਦਤਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

ਸਿਹਤਮੰਦ ਖਾਣੇ ਖਾਣਾ। ਖੁਦਾ ਹੁਣ ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸੁੱਧ ਭੋਜਨਾਂ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਲੇਵੀਆਂ 11 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖ਼ਾਸ ਨਿਯਮ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਖਾਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰਨਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਖਾਣੇ ਹੀ ਖਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਆਪਣੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਰੱਖ ਕੇ। ਲੇਵੀਆਂ ਵਿਚ ‘‘ਧੋਣਾ’’ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੁੱਧ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸੁੱਧ ਹੋਣ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਅਸੁੱਧਤਾ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਘਰੇਲੂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਸੁੱਧਤਾ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਧੋਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ। ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੇ ਚੰਗਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਲਈ ਸੁੱਧ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਮੋਹ ਦੇ ਰੋਗੀ ਲਈ ਸੁੱਧ ਹੋਣ ਲਈ ਨ੍ਹਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਰਸਮੀ ਅਸੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਧੋਤੇ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਰਸਮੀ ਅਸੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਪਰ ਕੀਟਾਨੂਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਧੋਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਮੰਨੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦੀ ਜਾਂ ਲੂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਹੱਥ ਧੋਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਹਾਲ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਟੈਲਿਵਿਜ਼ਨ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅੱਗ ਬਝਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਨੂੰ ਵਧਣ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਕਿਉਂ ਜੋ ਅੱਗ ਬਝਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਗ ਅਤੇ ਪੂੰਏਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਕਣਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਫਾਇਰ ਚੀਫ਼ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਅੱਗ ਬਝਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਓਨੀ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਧੋਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿੱਥੇ ਅੱਗ ਬਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ। (ਅੱਗ ਬਝਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਅੱਗ ਜਾਂ ਪੂੰਏਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅੱਗ ਬਝਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੈਂਸਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਧੋਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉੱਥੇ ‘‘ਰੱਬ ਵੱਸਦਾ ਹੈ’’ (ਜਿਵੇਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੰਦਗੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖ ਕੇ। ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਕਈ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ‘‘ਅਸੁੱਧ’’ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਲਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਛੂਤ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਹੋਵੇ, ਵੱਖਰਾ ਜਾਂ ਅਲਹਿਦਾ ਰੱਖਣਾ ਚੰਗਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ‘‘ਕੋੜ੍ਹ’’ (ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਮੜੀ ਦਾ ਰੋਗ) ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਨਾ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਉਦੋਂ ਤਕ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤਕ ਬੀਮਾਰੀ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਮਝਦਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਵਾਇਰਸ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਛੂਤ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਕੋਈ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਲੇਵੀਆਂ 11-15 ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਅੱਜ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਸੁੱਧ’’ ਭੋਜਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮ, ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਕੋਕੜਾ ਜਾਂ ਸੂਰ ਦਾ ਮਾਸ ਖਾਣਾ ਅਢਕਵਾਂ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਪਰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਨਿਯਮ ਆਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਉੱਤੇ ਥੋਪ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਸਰੀਰਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰਨਾ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਾਰਣ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਪੁਰਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ। ਮਸੀਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਦੇਹ ‘‘ਆਤਮਾ ਦੀ ਹੈਕਲ’’ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6: 19, 20) ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ‘‘ਜੀਉਂਦਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ... ਬਲਿਦਾਨ’’ ਕਰਕੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 12: 1)। ਪਰ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਛੂਟ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇ ਉਹੀ ਕਰੀਏ।

ਬਾਈਬਲ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਦੇਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਅਹਿਮ ਚੀਜ਼ ਭਾਵ ਆਪਣੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਜਾ ਸਕੀਏ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਦਾ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣਾ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਪਰ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿ ਕੇ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਾਉਣਾ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਚੰਗਾ ਹੈ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਅਧਿਆਇ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕੁਝ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ‘‘ਪਸ਼ੂਆਂ’’ ਨੂੰ ਕਈ ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ‘‘ਚੌਖੁਰੇ’’ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਚਾਰ ਹਨ। ²‘‘ਪਹਾੜੀ ਚੂਹਾ’’

ਸੀਨਈ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਦੀਪ ਵਿਚ ਖਾਰੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਛੋਟਾ, ਸ਼ਰਮਾਕਲ, ਪਰਾਂ ਵਾਲਾ ਜੀਵ (*Hyrax syriacus*) ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਖਰਗੋਸ਼’’ (KJV; NJB) ਅਤੇ ‘‘ਸਾਪਾਨ’’ (NRSV; REB) ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸਹੇ ਅਤੇ ਨਾ ਸਾਪਾਨ ਉਵੇਂ ਜੁਗਾਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਜਾਨਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਉਹ ਅਸਲ ਜੁਗਾਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਸ਼ੂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਬਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਜੁਗਾਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਚਨ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਯਥਾਰਥਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਲਈ ਸੁੱਧ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।³ ‘‘ਸਹਿਆ’’ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਖਰਗੋਸ਼’’ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (NRSV; NJB; REB)।⁴ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਆਪਣੀ ਫ਼ਤਹਿ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵੱਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ ਅਹਿਮ ਜਾਨਵਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।⁵ ‘‘ਵਰਜੇ ਗਏ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਉਂਦੇ ਜੀ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਪਰਕ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ’’ (*ਹਾਰਪਰ’ਜ਼ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਸੰਪਾ. ਜੇਮਸ ਐੱਲ. ਮੇਅਸ [ਸੈਨ ਫ੍ਰਾਂਸਿਸਕੋ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਰੋਅ, 1988], 167 ਵਿਚ ਜੌਨ ਐੱਚ. ਹੇਅਸ, ‘‘ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ।’’) ⁶ *ਦ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰਜ਼ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਭਾਗ 2, ਉਤਪਤ-ਗਿਣਤੀ, ਸੰਪਾ. ਫ੍ਰੈਂਕ ਈ. ਗੋਬਲਾਇਨ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਜ਼ੌਂਡਰਵਨ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1990), 572 ਵਿਚ ਆਰ. ਲੇਅਰਡ ਹੈਰਿਸ, ‘‘ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ’’ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।⁷ ਆਰ. ਕੇ. ਹੈਰਿਸਨ, *ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ*, ਦ ਟਿੰਡੇਲ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਡਾਉਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇ: ਇੰਟਰ-ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1980), 129. ⁸ *ਦ ਇੰਟਰਪ੍ਰੈਟਰ’ਜ਼ ਵਨ-ਵੌਲਿਊਮ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਬਾਈਬਲ*, ਸੰਪਾ. ਚਾਰਲਸ ਐੱਲ. ਲੈਮਨ (ਨੈਸ਼ਵਿਲ: ਅਬਿੰਗਡਨ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1971), 75 ਵਿਚ ਵੇਖੋ ਜੇਕਰ ਮਿਲਗੋਮ, ‘‘ਦ ਬੁਕ ਆਫ਼ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ।’’⁹ ਰੋਏ ਗੇਨ ਨੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਘਿਸਰਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਉਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ: ‘‘ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗ ਕੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ’’ ਜੀਵ ‘‘ਖ਼ਾਸਕਰ ਰੀਂਗਣ ਵਾਲੇ, ਪਰ ਕੁਝ ਕੁਤਰਣ ਵਾਲੇ (ਚੂਹੇ) ਅਤੇ ਨੀਵੀਂ ਧੌਣ ਵਾਲੇ ਥਣਧਾਰੀ ਜੀਵ (ਛੱਛੇਦਰ) ਵੀ (ਰੋਏ ਗੇਨ, *ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ*, ਗਿਣਤੀ, ਦ NIV ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ [ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਜ਼ੌਂਡਰਵਨ, 2004], 206)। ਹੈਰਿਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 11:42 ‘‘ਕੀੜਿਆਂ, ਸੱਪਾਂ, ਛਿਪਕਲੀਆਂ, ਕੀਟਾਂ, ਸੁੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨਾ ਘਿਸਰਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ’’ (ਹੈਰਿਸਨ, 132)।¹⁰ ਕਲਾਈਡ ਐੱਮ. ਵੂਡਸ ਐਂਡ ਜਸਟਿਨ ਐੱਮ. ਰੋਜਰਸ, *ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ-ਗਿਣਤੀ*, ਦ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰੈੱਸ NIV ਕਮੈਂਟਰੀ [ਜੇਪਲਿਨ, ਮਿਜ਼ੋਰੀ: ਕਾਲਜ ਪ੍ਰੈੱਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 2006], 87. ਜੇ ਕਿਸੇ ਮੁਰਦਾ ਘਿਸਰਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮਾ ਰਾਂਦਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਚਸਮੇ ਅਤੇ ਖੂਹ ਵੀ ਅਸੁੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸੁੱਧ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਅੰਸਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

¹¹ ਹੈਰਿਸਨ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ (ਹੈਰਿਸਨ, 121-30), ਅਤੇ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਵੀ (ਹੈਰਿਸ, 569)।¹² ਲੇਵੀਆਂ 15:31 ਅਧਿਆਇ 15 ਵਿਚਲੇ ਸੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਸੁੱਧਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਕਾਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜੰਤੂਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ	ਸ਼ੁੱਧ	ਅਸ਼ੁੱਧ
<p style="text-align: center;">ਜਾਨਵਰ (ਲੇਵੀਆਂ 11:3-8; ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 14:6-8)</p>	<p style="text-align: center;">ਦੋ ਕਸੌਟੀਆਂ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ਸੁੰਬ ਪਾਟਾ ਹੋਇਆ 2. ਉਗਾਲੀ ਕਰਦਾ 	<p style="text-align: center;">ਜਿਹੜੇ ‘ਸ਼ੁੱਧ’ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਕਸੌਟੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਣ</p>
<p style="text-align: center;">ਮੱਛੀਆਂ (ਲੇਵੀਆਂ 11:9-12; ਵਿਵਸ. 14:9, 10)</p>	<p style="text-align: center;">ਦੋ ਕਸੌਟੀਆਂ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ਖੰਭ 2. ਛਿਲਕੇ 	<p style="text-align: center;">ਜਿਹੜੇ ‘ਸ਼ੁੱਧ’ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਕਸੌਟੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਕਰ</p>
<p style="text-align: center;">ਪੰਛੀ (ਲੇਵੀਆਂ 11:13-19; ਵਿਵਸ. 14:11-20)</p>	<p style="text-align: center;">ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ</p>	<p style="text-align: center;">ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਪੰਛੀ; ਮੁਰਦਾਖੋਰ</p>
<p style="text-align: center;">ਖੰਭਦਾਰ ਕੀੜੇ (ਲੇਵੀਆਂ 11:20-23)</p>	<p style="text-align: center;">ਟਿੱਡੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ</p>	<p style="text-align: center;">‘ਚੌਹਾਂ ਪੈਰਾਂ’ ਭਾਰ ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲ</p>
<p style="text-align: center;">ਘਿਸਰਣਵਾਲੇ (ਲੇਵੀਆਂ 11:29, 30)</p>	<p style="text-align: center;">ਕੋਈ ਨਹੀਂ</p>	<p style="text-align: center;">ਸਾਰੇ</p>